

שיצאו על-ידי המדור לחיפוש קרובים של הסוכנות. והנה מגיע מכתב מלודז' מן האחים זגרסקי, הדורשים בשלום כולנו ובשלום מלכות ישראל... (אכן, מה נעים לנו ביקורנו אצל יצחק צבי זגרסקי בתל-עריש ואנו נהנים הנאה מרובה בראותנו כיצד הוא שוקד על עיבוד הגינה ליד ביתו ועל הלול. וזהו האיש שלנו בער באש האהבה לציון על אדמת-נכר. ז'בוטינסקי מגיע ללודז' — מי מקדם פניו? — נער חור-פנים, שחזון תקומת ישראל בארצו שבה את לבו. נער זה שמו יצחק הרש (צבי). לילה קודם בואו של ז'בוטינסקי הוא יוצא לרחובות לודז' כשדלי של צבע ומברשת בידיו ומדביק על כל רוחב הכביש הודעה נלהבת על בואו של המנהיג, אותו מנהיג שכמה שנים קודם המלחמה דרש מן היהודים לחסל את הגלות, כי אם אנו לא נחסל אותה היא תחסל אותנו... למחרת מקבל הנער בגיל את פני המנהיג בשערי לודז'. כשעברו ימי הסיוט והאימה עם גמר המלחמה ויצחק הרש חוזר ללודז', הוא מתעסק בהעברה של עולים בלתי-חוקיים לארצנו והוא מאשר להם כרטיסים של עליה ב' לעליה ארצה. וכשהוא גומר את שירותו הוא עולה ארצה בעצמו וכאן הוא נהפך לאזרח ישראל המוציא את לחמו מן הארץ בנאמנות ללא כל התפארות והתרברבות וכן מתרחק הוא ממפלגתיות. העורך כותב באותו גליון:

„כואב הלב ורועדת היד לכתוב על בני עירנו היקרים כעל נעדרים שאינם. וכי באמת נדם קול התורה והתפילה בבית המדרש הישן? הנדם קולו של ר' אשר קוטיק? הנדם קולו של ר' ישראל מיכאליק האומר ברכות בניגונו המושך במנין „ההשכמה“? הנדם קולם של בחורי החמד המטפסים על איצטבאות עמוסות ספרים, שנצטברו ונערמו מימי ר' חיים? ואפילו השיחות הבטלות ליד התנור של ר' הרשל בריגנדא על מלחמת היפנים עם הפונים (הרוסים) וכדומה היה בהן משהו מושך את הלב. — כך מונחיל העורך את מאמרו וממשיך: איפה אתם, יהודי לנטשיץ היקרים, שרק עתה מרגישים אנו מה יקרים הייתם לנו? כמה טוב-טעם ונועם-הליכות טבועים היו על פניכם? האומנם לא נראכם יותר? אבל, הבה, נפנה את רגשותינו החמים כלפי שרידי החרב, שאותם יהודים יקרים השאירו אחריהם ובצוואתם קיוו שיהיה זה זכרון טוב לנשמתם אם נעמיד את שרידיהם על רגליהם.“ — בסוף שבט תש"ו הגיעה אלינו ידיעה מחורבות לנטשיץ. נתקבל מכתב משם. וזה תכנו:

בשם כל היהודים מלנטשיץ אני מוסר לך ידיעות לא טובות. מיהודי לנטשיץ לא נשארו רק אחדים. השאר נרצחו על-ידי הנאצים. הנמצאים כאן הם: מ. צוואנג, א. שיינראק, אברהם וישגרודזקי, דוד רינג, א. נייחוז, יעקב בריש, ש. ויידרמאן, יהודה זרח, ד"ר הולצר (נפטר באוסטרליה — יהי זכרו ברוך) ואשתו, א. פיק, י. הוריינסקי. מלבדם משרתים אחדים מעידנו בצבא פולין: פובדובסקי, פיאסיק, פצנובסקי, ש. אנגל. אין לי פנאי להוסיף לכתוב כי קבלתי שורה של מכתבים, שבהם אני מתבקש לענות בנוגע לקרובים. בפעם הבאה אכתוב בפרוטרוט.“

מ. צ.